

YOSHLARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBİYALASHDA TA'LIM TIZIMINING O'RNI

Maxmudov Begzod Hojijonovich

CHOTQMBYU Qurollanish va otish kafedrası boshlig'i Podpolkovnik

Sobirov Matyoqub Qobulboy o'g'li

CHOTQMBYU Kursanti

Annotatsiya: *Maqola Vatanimizning asosiy kuchi, taraqqiyotimizning asosiy ustuni bo'lgan Yoshlarimizning harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayoni va bu jarayonda ta'lim tizimining o'rnini muhokama etishga bag'ishlangan. Shu bilan birga yoshlarni harbiy vatanparvarlik tarbiyalash tizimi hamda bugungi kunda harbiy vatanparvarlik tarbiyalashda to'sqinlik qiladigan ayrim muommolar bilan ham tanishtirib o'tamiz.*

Kalit so'zlar: *Yoshlar ittifoqi, harbiy-vatanparvarlik, ruhin tarbiya, ta'lim, metod.*

KIRISH

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari, Qurolli Kuchlarning umumiy harbiy nizomlari, Mudofaa vazirligi, Qurolli Kuchlar tizimidagi idoralarning me'yoriy-huquqiy hujjatlari asosida olib boriladi.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tizimi quyidagi tuzilmalarni qamrab oladi:

ta'lim-tarbiya jarayonining eng muhim va asosiy bo'g'ini bo'lgan bolalar bog'chasidan boshlab ijtimoiy-ma'naviy ahamiyatga molik qadriyatlarni, Vatanga muhabbat va sadoqat ruhini shakllantirish va rivojlantirishga qaratilgan maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim maktablari, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi va oliy ta'lim muassasalari;

ommaviy va harbiy-vatanparvarlik ishlarini amalga oshiradigan davlat va nodavlat tashkilotlari, mahalliy hokimiyat va boshqaruv organlari, Qurolli Kuchlar tuzilmalari, mudofaa ishlari boshqarmalari, harbiy qismlar va muassasalar, huquq-tartibot organlari, faxriylar kengashlari, O'zbekiston yoshlar ittifoqi tuzilmalari va boshqa tashkilotlar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ob'ektlari millati, tili, jinsi, ijtimoiy mansubligidan qat'i nazar, barcha yoshlardan, xususan, quyidagilardan iborat bo'ladi:

maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilaridan;

umumiy o'rta ta'lim muassasalari, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilari va oliy ta'lim muassasalari talabalaridan;

uyushmagan yoshlardan;

oliy harbiy ta'lim muassasalari kursantlari va tinglovchilaridan; harbiy xizmatchilardan;

tashkilot va korxonalarda faoliyat olib borayotgan yoshlardan.

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy tamoyillari mazkur jarayonning ilmiy jihatdan asoslangani, uning muntazamligi, ta'lim- tarbiya va amaliyotning o'zaro uyg'unligi, tarixiylik va zamonaviylikning uzviy bog'liqligi bilan ifodalanadi va quyidagilardan iborat bo'ladi:

ilmiylik; tarixiylik;

aniqlik va tezkorlik; muntazamlilik;

faollik;

ta'lim-tarbiya ishlarining uyg'unligi; tarbiya jarayonining izchilligi;

harbiy-vatanparvarlik tarbiyasida erishilgan ijobiy natija va yutuqlarga tayanish tamoyillari.

IV. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning usul va shakllari
Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash usullari – yoshlarda zarur

hayotiy bilim, ko'nikma, mahorati va mustahkam irodani, jumladan, yuksak ma'naviy- axloqiy, jangovar ruh va fuqarolik fazilatini shakllantirishga qaratilgan, ularning ongi, ruhiyati va faoliyatiga ta'sir ko'rsatadigan usul va uslublarni anglatadi.

Quyidagilar yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy usullaridan hisoblanadi: ishontirish;

mashq qildirish va mustaqil ishlash; kuzatish;

rag'batlantirish;

o'rnak ko'rsatish, shaxsiy namuna va boshqalar.

XULOSA VA MUNOZARA

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning shakllari. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash turli shakllarda, jumladan, ilmiy, amaliy anjumanlar, savol-javob kechalari, kitobxonlik, elektron o'yinlar, mashhur kishilar bilan uchrashuvlar tarzida va boshqa shakllarda tashkil etiladi va ular ma'naviy- ma'rifiy ishlarining rang-barangligini ta'minlaydi, pirovard natijada jamiyatda Vatan himoyasiga doimo tayyor bo'lish va Qurolli Kuchlar safida xizmat burchini o'tayotgan yoshlar bilan faxrlanish, konstitutsion burch va harbiy qasamyodga sodiqlik tuyg'ularini shakllantirish;

harbiy xizmat sharoitlariga moslashish va harbiy ixtisosliklarni puxta egallash, har qanday qiyinchilikka tayyor turish, matonat va jasorat fazilatlarini mustahkamlash, qurol-aslaha, harbiy texnika, davlat va harbiy mulkni asrab- avaylash ko'nikmalarini rivojlantirish;

jangovar tayyorgarlik va harbiy mahoratni muntazam oshirib borish, harbiy jamoada qaror topgan o'zaro yordam va do'stona munosabatlarni qadrlash kabi fazilatlarini shakllantirish;

kitobxonlikni keng targ'ib etish, jamiyatda yuksak ma'naviyatni qaror toptirishda badiiy asarlarning roli va ahamiyatini yoshlar ongiga singdirish;

yoshlarning o'z tanlagan kasbini puxta egallashi va yetuk mutaxassis bo'lib yetishishi uchun yaqindan ko'maklashish;

milliy mafkuramizga zid bo'lgan yot g'oyalarga qarshi tanqidiy qarash va mafkuraviy immunitetni, o'ziga ishonch, hushyorlik va ogohlik tuyg'ularini mustahkamlash;

yoshlarda faol hayotiy pozitsiya va o'zining mustaqil fikr-mulohazalarini aniq bayon eta olish, mas'uliyatni his etish, qat'iy tartib va intizomga rioya qilish fazilatlarini shakllantirish, ularni qat'iyatli bo'lishga o'rgatish.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. "Shunqorlar" harbiy-sport o'yinlari reglamenti. 2019y.
2. A.I.Ibragimov. X.X.Sultonov "Vatan tuyg'usi" T. 2016 y.
3. "Vatanni himoya qilish – muqaddas burch" Harbiy nashriyoti, 2010 y.
4. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligining "Vatanparvar" gazetasi
5. O'zbekiston Respublikasi Mudofaa vazirligining "O'zbekiston Qurolli Kuchlari jurnali".
6. Тохирова, М. О. (2021). МАКТАБДА ФИЗИКА ҚОНУНЛАРИГА ДОИР ФАНЛАРАРО ТАТБИҚИЙ ГРАФИК МАСАЛАЛАРНИ ЕЧИШ МЕТОДИКАСИ. Academic research in educational sciences, 2(CSPI conference 3), 626-631.
7. Отақо'Зийевна, Т. М., & Хонзодабегим, А. (2022). YORUG'LIKNING TARQALISHI, QAYTISHI VA SINISHI MAVZUSINI ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNALOGIYALARI ASOSIDA TASHKIL ETISH USULLARI. Ta'lim fidoyilari, 22(7), 452-457.
8. Тохи́рова, М. (2021). Maktabda fizika qonunlariga doir fanlararo tatbiqiy grafik masalalarni yechish metodikasi. Zamonaviy ta'limda matematika, fizika va raqamli texnologiyalarning dolzarb muammolari va yutuqlari. Chirchiq davlat pedagogika instituti mavzusidagi respublika ilmiy amaliy konferensiyasi to'plami, 11, 874-877.
9. Отақо'зийевна, Т. М. (2022). METHODS OF SOLVING FINITE ISSUES OF APPLICATION OF NEWTON'S LAWS IN SCHOOL. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429, 11(07), 29-33.
10. Bazarova, N. S., & Ziyadullaev, S. K. (2021). THE SIGNIFICANCE OF POLYMORPHIC GENES OF MATRIX METALLOPROTEINASES (MMP) AND THEIR TISSUE INHIBITORS IN THE DEVELOPMENT OF DISORDER OF KIDNEY FUNCTION IN CHRONIC GLOMERULONEPHRITIS IN CHILDREN. European journal of molecular medicine, 1(4).

11. Bazarova, N. S., Ziyadullaev, S. K., & Shadieva, H. N. (2022). COMPREHENSIVE ASSESSMENT OF VARIOUS FORMS OF CHRONIC CHRONIC NEPHRITIC SYNDROME IN CHILDREN. *World Bulletin of Public Health*, 14, 6-10.

12. Базарова, Н. С., & Зиядуллаев, Ш. Х. (2022). Современные аспекты полиморфных генов матриксной металлопротеиназы и ее тканевых ингибиторов у детей с хроническим гломерулонефритом и прогноз заболевания. *журнал гепатогастроэнтерологических исследований*, 3(1).